

Remissvar, Se barnet! SOU 2017:6

Synpunkter från Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, Roks, är en feministisk organisation vars uppgift det är att synliggöra och motverka mäns och killars våld mot kvinnor, tjejer och barn. Vårt mål är att bidra till en förbättring av kvinnors livsvillkor. Roks arbetar för att synliggöra sambanden mellan kön, makt och våld samt öka kunskapen och kompetensen i dessa frågor såväl inom som utom organisationen. För Roks innefattar mäns våld mot kvinnor utsatthet för fysisk och psykisk misshandel, pornografi, prostitution, sexuellt våld och trakasserier.

Roks ser att mäns våld kan drabba alla kvinnor, men också att kvinnors livsvillkor och livsrum kan variera beroende av etnicitet, social tillhörighet, ålder, sexualitet, funktionshinder och missbruk. Därför är det nödvändigt att belysa både de erfarenheter som skiljer och de som förenar kvinnor. Roks uppmärksammar att mäns våld mot kvinnor även drabbar barn som lever i våldets närhet. Vi vill därför synliggöra barnens situation och bidra till en förbättring av deras livsvillkor.

Kärnan i Roks verksamhet är stödet till lokala kvinno- och tjejjourer i deras utveckling och arbete för kvinnor, tjejer och barn som är utsatta för mäns våld.

Övergripande synpunkter

2014 års vårdnadsutredning har kallat sitt betänkande "Se barnet!". Detta är en lovvärd och viktig markering. Tyvärr förhåller det sig dock så att de reformförslag som utredningen kommer med är kontraproduktiva: Många barn skulle få det sämre om reformerna genomfördes. Det huvudsakliga skälet till denna negativa effekt är den starka fokus som läggs vid gemensam vårdnad. Detta är en god tanke, ett ideal och en bra ambition, men principen innebär för stark inriktning på föräldrarätten. Barnets behov kommer inte alls i förgrunden om huvudinriktningen i vårdnadstvister ska vara att få föräldrarna att samarbeta. Inriktningen är godtagbar när det enbart gäller samarbetsproblem. Genom samtal och medling kan socialtjänsten och rättsvården i många fall åstadkomma att föräldrarna samarbetar om det praktiska när det gäller barnet. Men om problemen i familjen/relationen är av allvarigare slag är medling ingen bra väg att gå. Medling förutsätter att parterna är någorlunda jämlika och att det finns en genuin vilja till samarbete. Ofta är det dock så i vårdnadstvister att kvinnan har varit underordnad mannen och hans kontroll och att medlingen kommer att ge re-

sultatet att hon åter får vika sig för mannens önskemål. För barnens skull ska hon gå med på mannens krav, hon ska förlåta och gå vidare. Har det handlat om en våldsamt relation, med våld mot mamman och/eller barnen är det inte alls rimligt att förvänta sig att kvinnan ska gå med på några kompromisser som innebär ett tilltvingat samarbete. Ett sådant samarbete innebär ofta att mannen behåller sitt grepp över familjen och att kvinnan måste underordna sig. Särskilt om barnen är rädda och inte vill träffa sin pappa är det orimligt att de ska tvingas till regelbundet umgänge på sätt som nu sker.

Roks bestämda uppfattning är att den som gjort sig skyldig till våld inom familjen har förverkat sin föräldrarätt, åtminstone för en period. Offren för våldet måste få tid på sig att bygga upp ett nytt liv efter en separation, att tvinga fram ett samarbete med förövaren kan fördröja och försvåra denna frigörelseprocess. Först om och när barnet vill ha umgänge med sin misshandlande far bör det bli aktuellt att ta upp frågan om umgänge. Det saknas grund för att låta en förälders krav på umgängesrätt vara viktigare än barnets bästa. En central frågeställning i sammanhanget är frågan om hur utredningen kommit fram till sina slutsatser, särskilt prioriteringen av gemensam vårdnad och möjligheten att döma till sådan trots att ingen av parterna vill ha det. Denna hållning framstår som abstrakt och verklighetsfrämmande.

Inom ramen för utredningen har det utförts en omfattande undersökning av praxis. Vi menar att denna undersökning är helt undermålig. Problemet är inte vetenskapligt metodval eller metodens tillämpning utan att man inte har kunnat uppställa några klara kriterier för vad som är en bra tillämpning (exempelvis av principen "barnets bästa"). Hade det funnits undersökningsresultat som visade att gemensam vårdnad alltid är bäst hade man också kunnat bedöma de olika tingsrätternas kvalitet i dömandet. Men nu finns det inga sådana resultat. Vad man behöver för att bedöma kvalitén vid handläggningen av vårdnadstvister är undersökningar som visar vad de berörda anser om de praktiska konsekvenserna av besluten i vårdnadsfrågorna. Sådan undersökning saknas och i brist på detta använder utredningen samförståndslösningar (mellan föräldrarna) som ett mått på god kvalitet. Men att föräldrarna kommer överens (eller tvingas till samarbete) är inget mått på hur barnen mår. Roks menar därför att man helt kan bortse från de empiriska studier som gjorts inom ramen för utredningen. Utredningen visar att det på senare tid blivit något vanligare med ensam vårdnad (s.192) och använder detta som ett argument för att återgå till mer gemensam vårdnad – i stället borde slutsatsen ha blivit att trenden med flera domar på ensam vårdnad är positiv.

Sammanfattningsvis tycks utredningen ha uppfattningen att vårdnadstvister är ganska enhetliga till sin karaktär. Det betyder i sin tur att om man finner en bra lösning kan den tillämpas på alla tvister. Roks uppfattning är tvärtom: Man måste skilja mellan två olika typer av vårdnadstvister; å ena sidan "vanliga separationer" och å andra sidan uppbrott från relationer med våld, hot och kontroll. I de förra fallen är det eftersträvarsvårt med samförståndslösningar. I fallen med våld blir det fråga om helt andra utredningar och åtgärder. Där måste man noga utreda vad som är barnets bästa och de lösningar som utredningen förordar skulle förvärra för kvinnor och barn som levt med en man som utövat makt och kontroll genom olika former av våld.

I frågan om hur barnets bästa ska utredas diskuteras brister i nuvarande praxis och åtgärder för att öka barnets möjligheter att komma till tals i vårdnadsutredningen. Det är bra att ut-

redningen inte underskattar svårigheterna, som bl.a. består i att vårdnadshavare kan vägra ställa barnet till förfogande och att det finns risk att barnet påverkas av vårdnadshavaren, t ex en far barnet känner rädsla för så att man inte får fram barnets genuina vilja. Bedömningarna kompliceras ytterligare i de fall där det förekommit våld eller övergrepp mot barnet. I sin undersökning finner utredningen att socialtjänsten och tingsrätterna i 9 fall av 10 gör en riskbedömning i de fall där det funnits övergrepp eller finns misstankar om brister i vårdnaden. Utredningen menar att det förhållande att problemen nämns i beslutet utgör ett tecken på att det också görs en riskbedömning, men enligt vår uppfattning är det ytterst sällsynt att verklig sådan bedömning sker. I så fall skulle dessa risker ha diskuterats mer konkret och ingående och dessutom skulle förmodligen många fler vårdnadshavare ha uteslutits från vårdnaden. Nu sker bedömningarna mer som ett "alibi" och läggs alltför sällan till grund för att hindra vårdnad eller umgängesrätt – det saknas ofta tillräcklig utredning eller kompetens för att göra individuella riskbedömningar. Det saknas ett riskbedömningsinstrument för dem som arbetar med bedömningar av vad som är barns bästa.

Ett sätt att förbättra barnets möjligheter att göra sig hörda i processen skulle vara att låta barnet få ett eget juridiskt biträde (som de har i brottmål eller LVU). När det gäller LVU har man insett att barnets önsknings och behov inte alltid står i överensstämmelse med vad föräldrarna vill. Det behövs alltså någon som kan hävda barnets bästa i en process där föräldrarna alltför ofta fokuserar på sina egna intressen. En reform som skulle ge barnen denna hjälp har diskuterats ganska intensivt de senaste 10 åren, men utredningen avfärdar denna idé med mycket tveksamma argument, bl.a. att bristerna på området inte är så omfattande och att socialtjänsten ska klara av att företräda barnets intressen. Roks håller inte alls med om detta: Det finns stora brister idag och eget biträde för barnet skulle innebära en väsentlig förbättring av barnets möjligheter att hävda sina egna intressen. På samma sätt förhåller det sig med barnets hörande under en huvudförhandling. Så sker mycket sällan trots att undersökningar visar att många barn gärna hade velat vara med på förhandlingen.

Utredningen vill inte öka barns närvaro vid förhandlingar, men Roks menar att barn, åtminstone från 11–12 år, bör tillåtas att få medverka i domstolen om barnet vill det. Barnens behov och önsknings kommer tydligare till uttryck om rättsens ledamöter ges möjligheter att *se barnet*. I vart fall borde barnet genom ett eget ombud ges rätten att framföra sin egen åsikt. Roks vill understryka att Barnkonventionen inte ger myndigheterna några möjligheter att avgöra om barnet ska höras eller inte. Att bli hörd och få uttrycka sina åsikter är barnets absoluta rättighet.

Efter denna generella invändning mot utredningens analys, resultat och förslag – nämligen att barnen blir undanskuffade till förmån för föräldrarätten – vill Roks även peka på enskildheter i utredningen. En del av dessa synpunkter är av mera perifer betydelse, medan andra har en mer principiell natur. Här kommer dessa synpunkter att ställas upp i punktform, utan inbördes gradering, med utgångspunkt i den ordning de har presenterats i utredningen.

a) Med tanke på vad utredningen har kommit fram till anser Roks att det finns all anledning att börja med att titta tillbaka på vad som var *bakgrunden till 2006 års reform*, nämligen att de införda reglerna om gemensam vårdnad ledde till att det inte togs tillräcklig hänsyn till våldsutsatta kvinnor och deras barn. Kommittén vars arbete ledde till 2006 års vårdnadsreform fann, föga förvånande då vi ser detsamma även idag, att domstolarna dömde till ge-

mensam vårdnad mot en förälders vilja även när det fanns misstankar om övergrepp inom familjen, en bild som delades av Barnombudsmannen och Socialstyrelsen som också granskade frågan.

Kommittén poängterade att ett barn måste ha en absolut rätt att inte själv bli utsatt för våld, övergrepp eller annan kränkande behandling samt att det är väl belagt att det innebär en risk för barnets psykiska hälsa att tvingas se eller höra våld i hemmet. Det underströks att Brottsoffermyndigheten framhållit att reaktionerna bli väl så allvarliga när barn bevittnar våld i sin närmiljö som när barnet själv varit utsatt och att även lindrigare våld kan uppfattas som allvarligt. Den här kunskapen har inte fått genomslagskraft, det är i vart fall vår erfarenhet.

Kommittén kom fram till att när uppgifter om våld förs fram i ett mål om vårdnad, boende eller umgänge måste uppgifterna därför alltid prövas och en riskbedömning göras. I de fall där domstolen kommer fram till att det finns en risk för att barnet kommer att fara illa, skulle detta väga tungt i den som skall göras. Om en förälder utsätter barnet eller någon annan i familjen för våld, trakasserier eller andra kränkningar, ansågs det att det i de allra flesta fall är bäst för barnet att den föräldern inte får del i vårdnaden. En viktig och av många efterlängtd förändring.

Det underströks att det inte är lika höga beviskrav som i brottmål, och ett påstående om övergrepp skall beaktas i vårdnadsålet även om t.ex. en förundersökning hos polisen har lagts ned. Något som också särskilt togs upp var om övergreppen är ett utslag av förövarens behov av att utöva makt och kontroll över sitt offer. Ett sådant beteende kan vara svårt att förändra och innebär allmänt sett en större risk för att barnet skall fara illa. Och deras mamma.

Det hade från många håll riktats stark kritik mot att såväl domstolar som socialnämnder många gånger tillämpade den dåvarande lagen på det sättet att barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna ansågs väga över risken för att ett barn skulle fara illa. Det betonades att en grundläggande utgångspunkt måste vara att alla barn under alla omständigheter har en absolut rätt att aldrig någonsin behöva bli utsatta för våld, övergrepp eller annan kränkande behandling av en förälder. Det underströks att såväl domstolar som socialnämnder i varje enskilt fall skulle göra en riskbedömning.

Utredningen som nu har bedömt 2006 års vårdnadsreform borde därför rimligen ha sett över om det blev som det var tänkt, om det blev en tillräckligt stor förändring för utsatta kvinnor och deras barn. Den frågan lyser dock helt med sin frånvaro i den utredningen som presenteras, vilket får anses anmärkningsvärt. De som arbetar på fältet kvinnojourer, advokater, m fl kan intyga att problemen kvarstår, något som Eva Diesen i sin forskning har kunnat bekräfta.

Redan här kan konstateras att en ny utredning bör tillsättas för att göra den översyn som är nödvändig för att belysa om 2006 års reform ledde till de önskade förändringarna och då självklart tillsammans med en översyn av de problem man anser sig ha sett komma som en följd av 2006 års reform. En sådan utredning bör få i uppdrag att göra en empirisk studie i form av en uppföljning.

b) En annan stor brist i utredningen är *avsaknaden av barnperspektiv*. Trots allt som har framkommit i Barnrättsutredningen och de förslag som har lämnats av den har denna utredning allvarliga brister då den i stora delar helt saknar ett barnperspektiv. Titeln är som sagt direkt missvisande och det särskilda yttrandet på sidan 557 är den del av utredningen som bör ligga som underlag för kommande diskussioner och förändringar. Anna Karin Hildingson Boqvist från Barnombudsmannen avslutar det särskilda yttrandet med att det krävs mer långtgående resonemang och djupare analyser kring hur vi gör barn delaktiga än vad denna utredning har åstadkommit. Roks håller helt med henne i detta. Anna Karin Hildingson Boqvist anser också att det krävs skarpa förslag som innebär att det blir en förändring och att de brister i barns delaktighet som utredningen och andra har konstaterat faktiskt åtgärdas. Även här håller Roks med.

c) En av förändringarna i 2006 års reform var att *verkställighetsärendena* flyttades över till de allmänna domstolarna, man ansåg det inte vara ett hinder att samma domstol prövade både sakfrågan och verkställigheten. Förr gjordes prövningen av förvaltningsdomstolarna som har god kunskap om att ha barnen med i processen och som har en egen utredningskyldighet. Dessa domstolar är helt enkelt mer vana av mål med indispositiv karaktär.

Det saknas i utredningen dels en analys av vad denna förändring har lett till och om det har inneburit några förändringar för våldsutsatta kvinnor och deras barn dels hade det varit intressant med en analys av vad det hade lett till om man hade gjort tvärtom, flytta vårdnads målen till dessa domstolar och låtit rätten till ett eget biträde för barn gälla även dessa mål.

Roks uppfattning är att denna förändring har lett till att någon egentlig prövning med ett tydligt barnperspektiv inte längre görs i tillräckligt hög omfattning. Något som i sin tur torde leda till att det istället blir nödvändigt att stämma om, d v s denna förändring är en av orsakerna till det ökande antalet tvister. En annan orsak är att det har införts prövningstillstånd i hovrätten. I de fall det har dömts felaktigt i tingsrätten blir det helt enkelt nödvändigt med ytterligare en process.

d) Genom 2006 års reform infördes också en möjlighet att använda sig av *medling* inte bara i verkställighetsärenden utan också i vårdnads-målen. Även den förändringen har lett till försämringar för många våldsutsatta kvinnor och barn. Detta då kompetensen bland de verk samma medlarna är minst sagt skiftande och till detta kan läggas att vissa av dem mer är att se som lobbyister för pappors rättigheter och för att irrläran PAS, Parental Allienation Syndrome, ska få fotfäste hos svenska myndigheter än som egentliga medlare. Om socialtjänsten alltid har som utgångspunkt att det bästa för barnen är att familjerna ska håll ihop och om det blir separation att barnen har lika mycket kontakt med båda föräldrarna då blir det ofelbart att man inte utreder på djupet. De ärenden där det finns en historia med våld, makt och kontroll kommer då inte att särskiljas vilket kan leda till katastrofala följder för de inblandade barnen.

e) En annan analys som saknas är betydelsen av att socialtjänsten inte längre klarar av att leva upp till de krav man kan ställa på *handläggningen av svårare barnärenden*. Roks delar Barnombudsmannens uppfattning att det måste införas särskilda barntjänster i alla kommuner och att det måste införas krav på obligatorisk kunskap om våld i yrken där man möter barn.

Med den stora arbetsbörda som idag ligger på socialtjänsterna är det många svåra och krävande fall som inte handläggs på ett för våldsutsatta kvinnor och barn rättssäkert sätt. När man till detta kan lägga att vissa familjerätter p g a tidsbrist fortfarande inte pratar med barnen i samband med snabbupplysningar inför ett interimistiskt beslut kan man konstatera att det finns mycket som måste förändras.

f) Utredningen har inte heller svarat på hur man kan säkerställa att *riskbedömningar*, värda namnet, verkligen görs. Det återfinns visserligen en lång redogörelse kring hur svårt detta med riskbedömningar är men sedan hänvisas det till annan kommande utredning. Det är Roks förhoppning att det till denna utredning verkligen knyts nödvändig kompetens. Utredningen konstaterar dock det som har visats i forskning nämligen att domstolarna ställer höga krav för att en viss risk ska få betydelse i ett vårdnadsfall, som liknar den man gör i brottmålen, något som självklart är helt förkastligt. Utredningen borde ha kommit med förslag hur detta ska kunna förändras.

g) I princip alla aktörer på området är eniga om att det finns stora behov av att stärka *kompetensen* vid handläggningen av frågor om vårdnad, boende och umgänge. Utredningen glider förbi detta och föreslår bara kompetenshöjande åtgärder för medlare som utredningen, trots all kritik som har riktats mot dessa, föreslår är de som framöver ska informera barn och också i någon mån föra barns talan, och som då ska utbilda sig själva. Den föreslagna konstruktionen finns det all anledning att ifrågasätta.

Detta förslag finns det, mot bakgrund av den massiva kritik som har framförts av textdomare och advokater mot medlingsverksamheten, all anledning att rikta allvarlig kritik mot. Roks har god kunskap i hur många våldsutsatta anser sig ha blivit bemötta av socialtjänsten. Bristerna i kompetens är ett av huvudproblemen. Det är därför nu nödvändigt att BOs förslag om att alla som arbetar med barnärenden ska ha utbildning i våld nu förverkligas. Det finns många duktiga och erfarna handläggare hos socialtjänsten men alldeles för många har inte den kompetens som krävs och framförallt man vet alldeles för lite om våldets mekanismer och vad det innebär för ett offer att tvingas möta förövaren.

Inte heller rörande frågan om det finns ett behov av att stärka kompetensen vid handläggningen av ärenden om vårdnad boende eller umgänge har man gått in på djupet, en stor brist då inte bara forskare utan även övriga som arbetar direkt i dessa ärenden anser att det här är ett av huvudproblemen. Det enda utredningen egentligen föreslår är att det ska ställas högre krav på medlarna.

Utredningen tydliggör dock att en *medlare* ska ha relevant utbildning och yrkeserfarenhet och vara lämplig för uppdraget. Utredningen föreslår dock att medlarna själva ska ansvara för denna deras utbildning. Den del av förslaget innebär inga som helst garantier för att utbildningen fylls med relevant kunskap. Utbildning av medlare bör därför, vilket redan 2002 års vårdnadskommitté föreslog, ske via Domstolsverket och nu har vi en annan myndighet MFoF, myndigheten för Familjerätt och föräldraskapsstöd som också skulle kunna ansvara för en sådan utbildning. Ett annat alternativ kan vara att Advokatsamfundet, som har erfarenhet av att hålla högkvalitativa utbildningar, ansvarar för att ta fram ett lämpligt utbildningsprogram.

Roks får av många kvinnor och barn veta att de upplever medlingen som ytterligare något som försvårar, beskrivs t o m av många som ytterligare en kränkning. Detta med relevant utbildning är därför särskilt viktigt då man föreslår att medlaren ska få i uppdrag att tillse att barn får relevant information och att barnet ska ges möjlighet att framföra sina åsikter eller inställning i frågor som rör barnet.

i) Utredarna föreslår att föräldrarnas förmåga att sätta *barnets behov* före den egna konflikten ska tillmätas särskild betydelse. I utredningen återfinns ett långt resonemang om att skrivningen som kom efter 2006 års reform lett till ett ökat antal konflikter p g a att samarbetsförmågan fått så stor betydelse. Man skriver i utredningen att man fått kritik för förslaget under resans gång och att det har uttryckts en oro för att våldsutsatta kvinnor skulle se sig tvingade att samarbeta med den förälder som utsatt dem för att inte riskera att anklagas för att låta konflikten gå före barnets behov.

Roks menar att den oron i allra högsta grad är befogad. Utredningen skriver bort den befogade oron på några rader genom att skriva att om det finns sådana uppgifter skall utgångspunkten vara att det anses vara befogat. Mot bakgrund av det som framkommit i forskning på området t e x Eva Diesen rapport vet vi att riktigt så enkelt är det inte. Denna Roks oro förstärks av att utredningen inte trycker på behovet av kompetenshöjande åtgärder mer än vad man gör i utredningen.

För att inte utredningens förslag ska leda till att ännu fler kvinnor blir tvingade till att "samarbeta" med den man som utövar makt och kontroll över henne och barnen måste de mötas med respekt av människor som kan de här frågorna. Domstolarna har en benägenhet att bortse från våld när någon inte är dömd, och även då någon är dömd. Det finns enligt Roks en uppenbar risk att samma synsätt kommer att vara för handen i samband med prövningen av vad som får anses vara särskilda skäl vilket kan leda till förödande konsekvenser.

h) *Informationssamtal* är den största förändringen som föreslås av utredningen Det föreslås att föräldrar som inte har deltagit i ett sådant samtal inte ska få stämma i domstol, att en talan då ska avvisas. Roks känner en stor oro för att förslaget om det genomförs kan leda till stora risker för våldsutsatta kvinnor och barn. Den ytterst begränsade rätten att kräva enskilda samtal som föreslås räcker inte för att tillse att denna grupp kvinnor inte utsätts för allvarliga risker. Det ska enligt förslaget krävas särskilda skäl för att slippa de gemensamma samtalen. Det ska vara möjligt att stämma utan informationssamtal men det handlar enligt utredningen om extrema undantagsfall.

Detta förslag kan leda till kraftiga försämringar för våldsutsatta kvinnor och deras barn. Risken är särskilt överhängande eftersom utredningen också föreslår att den inte samarbetsvillige förälderns ska kunna få detta mot sig i t ex en vårdnadsprocess. Att föräldrarna snabbt kommer i kontakt med socialtjänsten och kanske får hjälp att komma vidare på ett bättre sätt är självklart positivt men om kompetensen inte höjs hos dem som ska möta våldsoffer då kommer det här inte att leda till någon förbättring utan tvärtom det kommer att leda till att våldsutsatta kvinnor och deras barn far än mer illa. Utredningen föreslår också en skärpning avseende möjligheterna att meddela interimistiska beslut, 6 kap 20§. Här finns det verkliga skäl till eftertanke.

Mot bakgrund av ovanstående framstår det som att förslaget om det genomförs riskerar till att leda till att kvinnor och barn inte kan komma i åtnjutande av det skydd de är i behov av. Ibland är det bäst för barnen att det snabbt kommer till stånd en förändring och då får inte kraven vara så högt ställda. Redan idag är det svårt att få igenom ett interimistiskt beslut. Domstolarna kräver överlag tunga skäl varför det helt saknas anledning till den föreslagna skärpningen. Om förslaget skulle genomföras skulle våldsutsatta kvinnor och barns situation kraftigt förvärras.

Roks menar att utredningen inte håller den kvalitén att den kan läggas till grund för den föreslagna skärpningen och detta särskilt med tanke på de allvarliga risker som en sådan förändring skulle föra med sig.

Av Annika Rejmers forskning vet vi att hälften av barnen i vårdnads-tvister har varit föremål för en *orosanmälan*, detta är alarmerande och visar på behovet av att det görs en tillräckligt djup utredning av personer som har tillräcklig kompetens. Antalet vårdnads-mål ökar dramatiskt, framgår av utredningen. Utredningen säger att det ökat med 40–50 % mellan 2006–2015, sid 136. Utredningen tror att det delvis kan bero på 2006 års reform men också med att det brister i arbetet med att förebygga vårdnadstvister. Vidare tas ett mer jämställt föräldraskap och en ökad konfliktbenägenhet upp som andra exempel på vad som påverkar antalet mål. En annan anledning till ökningen sägs kunna vara det faktum att verkställighets-ärenden inte längre leder till någon egentlig prövning och att det då blir nödvändigt att stämna om. Roks delar den uppfattningen.

När barnet blir tillräckligt stort för att vägra då har man problemet tillbaka om man har tvingat barn till ett boende de inte vill ha. Idag är det ett stort problem att barn tvingas att bo eller umgås med en förälder som barnet är rädd för. Utredningen anser också att det finns utrymme för en ökad användning av samarbetsamtal men Roks saknar en djupare analys av när sådana inte är lämpliga. Utredningen har helt avstått från att gå in närmare på de risker som samarbetsamtal kan föra med sig. Man förbigår detta på samma sätt som man inte analyserar den frågan när det gäller förslaget om informationssamtal.

Efter ovanstående genomgång av utredningens förslag vill Roks slutligen än en gång – som en sammanfattning av kritiken - poängtera att utredningen totalt har missat det mest väsentliga nämligen hur man kan beakta det särskilda skydd som våldsutsatta kvinnor och barn behöver. Hur mycket man än tror på samtal och medling mellan föräldrarna som vägen till barnen bästa går det inte att komma ifrån att det finns många ärenden där samarbete är omöjligt och inte heller önskvärt.

I detta ärende har ordförande Zozan Inci beslutat. Eva Kornhall och Eva Diesen har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Roks styrelse deltagit.

Stockholm den 2017-05-29

Zozan Inci
Ordförande Roks